

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/233/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318203896
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4318203896.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou vo veci starostlivosti o maloletú T. S.Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, z rodičov: X. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., A. XXXX a M. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. A. XX/XXX, N., v konaní zastúpený JUDr. Zuzanou Balogovou, advokátkou so sídlom Ružomberok, Madačova 7, na návrh matky o zákaz styku otca s mal. dieťaťom a nariadenie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Návrh matky na zákaz styku otca s mal. T., XX.XX.XXXX sa z a m i e t a .

II. Konanie o uloženie výchovného opatrenia sa z a s t a v u j e .

III. Každý z rodičov je p o v i n n ý nahradiť trovy štátu vzniknuté znaleckým dokazovaním vo výške 286,08 eur do 90-tich dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Návrh na prerušenie konania sa z a m i e t a .

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom zo dňa 05.06.2018, č. k., 10P/13/2017-340 tunajší súd upravil práva a povinnosti rodičov k mal. T. tak, že ju zveril do osobnej starostlivosti matke s tým, že obaja rodičia sú oprávnení mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Zo strany otca určil súd výživné vo výške 80,- eur mesačne, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa toho -

ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Návrh rodičov na úpravu styku otca s maloletou súd vylúčil na samotné konanie.

2. V pôvodnom konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností matka navrhla upraviť styk otca s maloletou za jej prítomnosti. Uvádza, že dcéra s otcom kontakt odmieta. Poukazuje na to, že otec sa k nej aj mal. deťom ešte počas spoluzitia správal verbálne agresívne. Síce sa otec o dieťa zaujíma v škole, cez obecný úrad i u lekárov, avšak v skutočnosti má záujem získať informácie o jej súkromnom živote. Na pojednávaní dňa 13.02.2018 navrhla styk otca s mal. T. zakázať. Poukazuje na to, že otec ani po nariadení neodkladného opatrenia upravený styk riadne nerealizoval a poukázala tiež na to, že 06.01.2018 sa maloletá pred otcom schovala do skrine (v tom čase otec prišiel pre staršiu dcéru). Otec má agresívne správanie, ktoré dieťa ťažko znáša s poukazom na svoje zdravotné postihnutie. Už v roku 2016 mala poškodenú nádrž na aute a otec sa sám priznal k jej poškodeniu šroubovákcom. Dokonca pri pokuse o styk otca s dieťaťom bola fyzicky napadnutá synom otcovej priateľky, čoho

svedkom bola i maloletá. Mal. T. skočila do výkopovej šachty susedov, bola silne traumatizovaná. Počas celého konania zotrvala na návrhu na zákaze styku. Má za to, že odkedy sa otec s dcérou nestretáva (nariadenie neodkladného opatrenia - pozn. súdu), je jej zdravotný stav zlepšený. Nebráni dcére, aby s otcom komunikovala cez sociálne siete, ale toto maloletá odmieta. Má obavu, že by sa otec mohol domáhať styku, pri ktorom by bol útočný voči nej aj mal. deťom. Pokiaľ by sa otec za dcérou dostavil a správal sa normálne, nemala by s tým problém. Dcéra vyžaduje neustálu starostlivosť psychiatra. Je tiež liečená u gastroenterológa. V tomto smere mala prvýkrát problém, keď bola (matka) napadnutá synom družky otca. Spúšťačom tráviacich problémov u dieťaťa podľa lekára mohol byť práve zažitý stres. Dieťa vyžaduje kludný režim. S otcom dieťaťa vôbec nekomunikujú. Má vedomosť o tom, že otec požiadal tretiu osobu, aby mal. deti fotila, čo riešila cestou starostky obce. Ani príbuzní zo strany otca o maloletú záujem neprejavujú. Podľa jej názoru ustanovená znalkyňa kryla domáce násilie. Na otca dieťaťa podala trestné oznámenie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Podala ho až po vypracovaní znaleckého posudku, pretože znalkyňa otca vyhodnotila ako starostlivého a obetavého. Chýba tam, že „je otec roka.“ Obrátila sa aj na krízové centrum, kde jej bolo oznámené, že je neprípustné, aby sa ako obeť domáceho násillia stretávala s agresorom. K tomu ju nemôže nútiť žiaden orgán, ani súd. Z poradenstva odišla, keďže ju otec obviňoval, že ho bila, napádala. Odkedy znalkyňa ohľadne jej osoby uviedla, že je premotivovaná, povrchná a sebecká, teda samé negatíva, už nemotivuje dieťa k vzťahu k otcovi. Snaží sa deťom nerobiť to, či so samé neprajú. Myslí si, e pokiaľ by otec nemal určené výživné, nezaujímal by sa o dcéru. I napriek tomu, že otec svoj návrh na úpravu styku vzal späť, chce, aby mu súd zakázal styk s maloletou, keďže aj v konaní o zvýšenie výživného sa k nej správa zstrašujúco. Pokiaľ by styk nebol zakázaný, síce by si dieťa bez jej súhlasu nemohol zobrať, ale mohol by sa priblížiť k jej osobe. Uviedla, že pred časom v noci im „niekto“ zničil výzdobu, ktorú si s deťmi urobili pred domom. Myslí si, že jediným záujmom otca je psychický teror. Na ostatnom pojednávaní uviedla, že dcéra je v puberte, pričom je veľmi výbušná. Dlhšie obdobie s ňou nebola u psychiatričky, aj z dôvodu covidovej situácie. V škole dcéra nemá žiaden problém. V rámci trestného konania bol vypracovaný znalecký posudok z odvetvia gastroenterológie, z ktorého vyplýva, že dieťa sa má vyvarovať stresom alebo úzkostiam, lebo toto sa odzrkadľuje na zhoršení zdravotného stavu. Práve preto chce, aby sa otec nemohol k dcére priblížiť, aby nebola vystavená riziku zhoršenia zdravotného stavu. Keď sa spomenie otec, dcére je do plaču. Keď vidí nejaké auto prichádzať, uteká sa schovať. Myslí si, že agresívne správanie otca voči nej zanechalo stopy aj na mal. T.. Aj keď nebola obeťou, bola svedkom násillia. V písomnom vyjadrení (čl. 444) navrhla „vydať

uznesenie o odročení konania“ do doby pokiaľ nebude rozhodnuté vo veci domáceho násillia, ktoré súd podľa jeho obsahu posúdil ako návrh na prerušenie konania.

3. Otec dieťaťa v pôvodnom konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností uvádzal, že mal. T. sa bez prítomnosti matky chová inak. Pokiaľ matka nie je prítomná, riadne s ním komunikuje. Dokonca v lete 2016, kedy bola naposledy v jeho domácnosti, sa odmietala vrátiť späť k matke. Tvrdil, že nikdy matke mal. detí ani mal. deťom neublížil. Na pojednávaní dňa 05.06.2018 navrhol upraviť jeho styk s maloletou tak, že by mal. T. u neho bola 1 mesiac počas letných prázdnin ako aj niekoľko dní počas ostatných prázdnin. Počas školského roka mal záujem byť s dcérou aspoň raz v mesiaci na jeden deň cez víkend. On žiaden konflikt počas styku s dcérou nevyvolával. To, že sa ho dcéra bojí, je len tvrdenie matky a kolízneho opatrovníka. Potvrdil, že pokiaľ za dcérou prišiel, matka opakovane volala hliadku polície, pričom policajti mu uviedli, že ak sa niečoho dopustí, okamžite ho „berú.“ Mal záujem o kontakt s maloletou ako i staršou dcérou, ale mal. M. mu cez sociálnu sieť vulgárne nadávala. S mal. T. sa nestretáva, nakoľko by porušil nariadené neodkladné opatrenie. Má pocit, že sa stále riešia len problémy medzi rodičmi a nie vzťah dcéry k nemu. S matkou spolu nekomunikujú. Ohľadne dieťaťa sa informuje sám, či už u lekára alebo v škole. Nechce sa dostavovať do bydliska matky, nakoľko pokiaľ zvýši hlas, matka hneď volá políciu. Spočiatku by mu stačilo, aby mal styk upravený aspoň raz v mesiaci. Bol by s dcérou len niekde v okolí bydliska matky. Pokiaľ by to bolo nevyhnutné, zapojil by sa do spolupráce s referátom, resp. mediátorom, ale len raz mesačne, inak sa mu časovo nedá. Na jednej strane matka poukazuje na to, že dieťa má psychické problémy, na strane druhej však nemá problém, aby bola vypočúvaná maloletá na súde, resp. podrobená znaleckému dokazovaniu. Potvrdil, že si dal deti fotiť cez známu. Bolo to pre neho jediné riešenie, keďže iný kontakt nemá. Pokiaľ „niečo“ riešil cez starostku, týkalo sa to mal. dieťaťa a nie matky. Navrhol by spočiatku styk upraviť poslednú sobotu v mesiaci okolo obeda. Pokiaľ by to fungovalo, podal by návrh na rozšírenie styku. Cestou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice mu bolo oznámené, že matka odmieta „chodiť“ na referát. Má za to,

že matka na jeho osobu podala trestné oznámenie účelovo, jej tvrdenia sa nezakladajú na pravdivých skutočnostiach. Na pojednávaní dňa 17.06.2021 uviedol, že má záujem na tom, aby sa vzťah maloletej k nemu napravil. Dňa 25.04.2022 otec návrh na úpravu styku vzal späť v celom rozsahu z dôvodu, že maloletá styk s ním odmieta. Matka dieťaťa má k nemu negatívny postoj, ktorý prenáša aj na deti. Je nútený sa brániť sústavným podaniami matky na jeho adresu. Za tejto situácie nie je v záujme maloletej, aby bola vystavovaná tlaku, či už zo strany matky alebo súdu. Maloletá (i jej sestra) majú u neho vždy otvorené dvere. Bude rád, ak bo bude kontaktovať.

4. Kolízny opatrovník navrhol zamietnuť návrh matky na zákaz styku otca s mal. dieťaťom. Poukázal na to, že otec sa či už písomne ako i ústne vyjadril, že maloletú nebude kontaktovať. Maloletú nevidel už štyri roky, pričom aj v škole sa informoval naposledy len počas dištančného vzdelávania. Má za to, že návrh matky je nedôvodný.

5. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Mal. T. pochádza z mimomanželského pomeru. Zo spolužitia rodičov maloletej pochádza tiež ďalšie dieťa mal. O. M., nar. XX.XX.XXXX, ktoré bola rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 10P/13/2016-291 zo dňa 15.03.2018 zverená do osobnej starostlivosti matke a zo strany otca bolo určené výživné vo výške 100,- eur mesačne.

5.1. Rodičia maloletej spolužitie prerušili v lete 2016, pričom mal. T. zostala v osobnej starostlivosti matky. V tom čase sa ďalšie dieťa rodičov mal. O. M. nachádzala v osobnej starostlivosti otca. Už v čase prerušenia spolužitia vzťahy medzi rodičmi maloletej boli konfliktné a napäté. V základnom konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností obaja rodičia mali záujem o zverenie maloletej do výlučnej osobnej starostlivosti.

5.2. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 05.06.2018 č. k. 10P/13/2017-340 bola mal. T. zverená do osobnej starostlivosti matky (viď bod 1 odôvodnenia).

5.3. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 05.06.2017 č. k. 10P/13/2017-124 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 04.09.2017 č. k. 6CoP/22/2017-184 bol neodkladným opatrením (výrok II.) upravený styk otca s maloletou tak, že je oprávnený s mal. T. sa stretávať každý párnny týždeň v sobotu od 13:00 hod. do 17:00 hod. v prítomnosti matky. Neodkladné opatrenie bolo nariadené z dôvodu, že sa rodičia ohľadne rodičovských práv a povinností do rozhodnutia vo veci samej nedokázali dohodnúť.

5.4. Následne uznesením zo dňa 15.05.2018 č. k. 10P/13/2017-269 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 19.11.2018 č. k. 9CoP/47/2018-395 bol styk otca s mal. T. zakázaný, čím došlo k zmene už nariadeného neodkladného opatrenia špecifikované v bode 5.3. odôvodnenia. Súd zároveň určil, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania. Dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že otec sa na styk s dcérou dostavil so synom svojej priateľky, ktorý fyzicky napadol matku mal. dieťaťa. Mal. T., ktorá bola svedkom útoku, prežila silný traumatizujúci šok.

5.5. Odo dňa 07.04.2018 sa otec s mal. T. fakticky nestretol.

5.6. Mal. T. je zdravotne znevýhodnená osoba. Má diagnostikovaný Aspergerov syndróm elektívny mutizmus, poruchy správania s opozičným, vzdorovým správaním, úzkosť. Na základe komplexného posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina zo dňa 07.01.2016 (čl. 94 v spise sp. z. 10P/13/2017) je jej miera funkčnej poruchy 50 % a považuje sa za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Opätovné posúdenie zdravotného stavu posudkový lekár určil na máj 2026. V čase začatia konania maloletá mala problém s komunikáciou, ktorá skutočnosť vyplynula z vyjadrenia ambulantnej psychiatricky (MUDr. A.A.) ako i psychologičky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice (čl. 202 v pripojenom spise).

5.7. Mal. T. je v odbornej starostlivosti MUDr. X. A. - psychiatricky. V priebehu konania súd opakovane vyžiadal správy ohľadne zdravotného stavu maloletej. Z predložených správ vyplynulo, že odmieta stretnutia s otcom, pričom po tom, čo bola svedkom napadnutia matky, resp. po návštevách otca u

maloletej sa zintenzívnili úzkostlivé prejavy správania so zvýšenou dráždivosťou (lekárska správa zo dňa 26.02.2018). V starostlivosti pedopsychiatrickej ambulancie je maloletá od 24.04.2015. Z ostatnej správy vyplýva, že posledná kontrola v ambulancii bola realizovaná 09.08.2021. Maloletá voľne komunikuje. Matka neguje výchovné alebo iné problémy a konflikty. Stav stabilizovaný vo svojej podobe. Dieťa malo doporučenú riadnu výchovu v rodine. Nevyžaduje medikamentóznú liečbu, len podľa potreby v zlomových situáciách (čl. 416).

5.8. Maloletá ukončila 7. ročník základnej školy. Z hodnotení podaných ZŠ Farná vyplýva, že školský poriadok dodržiava. Jej dochádzka je pravidelná. Správa sa slušne. V škole neprejavuje znaky vzdorovitého správania. Domáca príprava je pravidelná. Výsledky sú

priemerné. Jej tichá povaha sa postupne zmenila, rada sa rozpráva so spolužiakmi. Otec sa telefonicky informuje o výchovno-vzdelávacích výsledkoch, ako i správani sa.

5.9. V priebehu konania boli rodičia dieťaťa tak na podnet súdu ako i kolízneho opatrovníka zapojení do spolupráce s Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice. Obaja spočiatku spoluprácu uvítali. Následne sa otec vyjadril, že spoluprácu odmieta pre údajné zlepšenie vzťahov s maloletou (r. 2018). Následne 15.05.2019 bola zahájená opätovne spolupráca s rodinou a Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice. V tom čase otec prejavil ochotu sa zúčastňovať poradenstva, matka uvádzala, že sa necíti na to, aby sa poradenstva zúčastňovala. Podľa jej slov mal. T. odmieta chodiť na referát, čo sa prejavuje výbuchmi zlosti a agresívnym správaním. Obaja rodičia uviedli, že otec má aktuálne zákaz styku s maloletou, preto by akákoľvek realizácia spoločného stretnutia otca a dcéry nebola možná (čl. 60). Na podnet súdu mali byť rodičia zapojení aj do spolupráce s mediátorom, k čomu však z dôvodu naplnenia kapacít na r. 2020 nedošlo (čl. 120). Taktiež zo strany súdu bola snaha zapojiť rodinu do spolupráce s akreditovaným subjektom Kľúč n. o. za účelom absolvovania kurzu rodičovskej terapie a poradenstva (čl. 127). K uvedenej spolupráci nedošlo pre vzdialenosť bydliska otca (vyjadrenie kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 17.06.2021 čl. 341).

5.10. Uznesením zo dňa 17.06.2021 č. k. 6P/233/2018-343 súd ex offo (z úradnej moci) začal konanie o uloženie výchovného opatrenia.

5.11. Súd ešte dňa 05.06.2018 mal snahu o zistenie názoru mal. dieťaťa na pojednávaní. Maloletá však neodpovedala, resp. na otázky len prikyvovala hlavou. Pri náznaku témy, že by sa mohla stretnúť s otcom, sa jej „tlačili“ slzy do očí.

5.12. V prejednávanej veci súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z Odboru psychológia, Odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia. Za znalkyňu bola ustanovená PhDr. B. N., PhD. Zo záverov znaleckého posudku č. 93/2019 súdu doručeného dňa 24.10.2019 vyplýva, že u mal. T. sa jedná o osobnosť dieťaťa v staršom školskom veku vo vývine, vývin narušený; v anamnéze opakovane diagnostikovaný elektívny mutizmus, separačná anxieta, dif.-diagn. autistický vývoj, Aspergerov syndróm. Aktuálna úroveň všeobecných rozumových schopností celkovo v rámci širšej normy, verbálna zložka zistená v pásme podpriemeru, osobné pracovné tempo priemerné. V prežívaní zistené neurotické a subdepresívne prežívanie ako plačlivosť, poruchy spánku, únavy, nechutenstvo, pocity osamelosti (túžba po kamarátskych vzťahoch), nedostatok lásky a prijatia, tendencia vyhýbať sa ľuďom, negatívne sebahodnotenie (svoj vzhľad, nepozornosť, neposlušnosť, konfliktnosť). Školu toleruje, na školské prostredie sú viazané pocity insuficiencie. Chcela by mať svoje zvieratá; v súvislosti so zvieratami prezentovala necitlivosť až krutosť (bizarný popis pitvania myši). U mal. je silný model súčasnej nekompletnej rodiny (matka mal. T. a staršia sestra M.). Seba samá mal. prežíva ako najdôležitejšiu osobu v rodine. Mal. preferuje osobu svojej matky, ku ktorej vyjadrila frontálne pozitívny vzťah (je dobrá, má ju veľmi rada). K otcovi je kritická bez výraznejšej osobnej negatívnej skúsenosti s ním; otca z rodiny vytesňuje. Obaja rodičia vyjadrili na verbálnej úrovni k mal. T. porovnateľne pozitívny vzťah. Na neverbálnej, projektívnej úrovni sú zistenia rozdielne. Otec: V prežívaní otca dominuje predmetná téma (jeho deti). Je u neho vytvorený silný rodinný koncept (otec a obidve dcéry), s určujúcim vzťahom k obidvom dcéram. Najviac ho trápi, že nevie, čo sa deje s T.. Najšťastnejšia doba v jeho živote sa spája s dcérami, sú zmyslom jeho života. Výchovná stratégia otca je

výraznejšia v porovnaní s matkou, je však tiež rozkolísaná a mnohoznačná, výrazne poznačená partnerským konfliktom s matkou detí. Má silný pocit, že jeho výchovná rola je matkou potláčaná, bojuje s matkou o primeranú pozíciu v spolužití a vo výchove detí. Rolu rodiča chápe ako hodnú zbožňovania, na druhej strane vníma rodičov a deti ako navzájom si rovných, čo môže rezultovať do nadmerného tlaku na samostatnosť a rozhodovanie detí a nestabilizovať tak ich psychický stav. Matka: Vzťah matky k mal. je nevýrazný. V prežívaní matky rezonujú hlavne osobné témy. Trápia ju vzťahy medzi svojimi mal. deťmi a ich otcom, najradšej by dievčatám kúpila v obchode iného otca. Má zlosť, keď sa dievčatá bijú a hádajú, chcela by, aby mali šťastné detstvo. Rodičovské výchovné postoje matky sú v porovnaní s otcom menej výrazné; seba samú v úlohe matky vníma ako nesamostatnú. Jedinou výraznejšou tendenciou je u nej kamarátstvo a solidarita s deťmi; odmieta zasahovať do vôle dieťaťa. Rodinná identita matky je narušená, jej rodičovstvo je „slabé“, možno konštatovať uviaznutie v jej pôvodnej rodine napriek tomu, že žila v dvoch partnerstvách, z ktorých pochádzajú jej tri dcéry. Otec nie je zatiaľ kompletne oboznámený s limitmi a obmedzeniami, ktoré diagnóza u maloletej znamená v bežnom živote. Domnieva sa, že jeho normálny kontakt s mal., ktorá nebude proti nemu ovplyvňovaná, prinesie pozitívnu zmenu. Otec aktuálne kritizuje prostredie a výchovné postoje a postupy matky vo vzťahu k obidvom spoločným dcéram, na ktorých v minulosti sám participoval (sociálne málo podnetné výchovné prostredie matky, vnímanie mal. T. a jej staršej sestry ako problémových). Je predpoklad, že mal. je vo výchovnom prostredí matky priamo aj nepriamo ovplyvňovaná proti svojmu otcovi. Matka prezentuje otvorene negatívny vzťah k otcovi, mal. sa vo svojich negatívnych vyjadreniach voči otcovi odvoláva na to, že jej to povedala matka. Ak by aj matka na vedomej úrovni kontrolovala svoje negatívne nastavenie voči otcovi, jej antagonizmus voči nemu na podvedomej úrovni dieťa cíti a kopíruje. Styk otca s mal. dieťaťom vo všeobecnosti je prepotrebný pre zdravý vývin dieťaťa. V danom prípade, keď u mal. T. existujú špecifické potreby, je potrebné upraviť jej styk s otcom. Mal. neuviedla žiadnu osobnú negatívnu skúsenosť so svojím otcom, ktorá by odôvodňovala jej vytesňovanie otca zo svojho života. Mal. je dlhodobo pod výchovným vplyvom svojej matky a jej kontakt s otcom je znemožnený (aj zákazom priblíženia). Pokiaľ matka nezmení svoje vnútorné nastavenie voči otcovi, mal. nedokáže nadviazať so svojím otcom žiaduci vzťah. Matka však aktuálne ventiluje množstvo obáv z otca mal. a zhoršenie stavu mal. pripisuje kontaktu otca s mal. a naopak, zlepšenie stavu mal. dáva do súvislosti s absenciou tohto kontaktu. Otec je antagonisticky nastavený voči matke a viní ju za všetky partnerské a výchovné problémy. Tento stav je nutné v záujme mal. dieťaťa zmeniť a rodičovské postoje mal. zharmonizovať rodičovskou terapiou a poradenstvom. Otec vníma partnerský spor s matkou spoločných detí ako trýznivý, poburujúci a bolestný, čo spôsobuje nepokoj a psychosomatickú vzrušenosť. Snaží sa odstrániť znepokojujúce, ubíjajúce napätie. Chcel by získať odstup a nadhľad, žiť intenzívne a zvládnuť aj ťažké úlohy správnym konaním a vytrvalosťou. Nedá sa odradiť cudzími vplyvmi, chcel dosiahnuť imponujúci úspech. Želá si styku, ktoré nevedú k zaťažujúcim, zraňujúcim sporom. Dúfa, že predmetná situácia je len prechodná, a že v budúcnosti dosiahne lepšie podmienky. Matka si želá bezstarostné a bezkonfliktné partnerské vzťahy bez záťažív zo silnej väzby a vnútornej závislosti. Chce žiť bez pocitov vnútornej izolovanosti a osamelosti, intenzívne, v stabilných a usporiadaných pomeroch podľa svojich predstáv. Postupuje koncentrovane a cieľavedome, aby dosiahla imponujúci úspech, presadila si svoje nároky a vychutnávala si príjemný pocit pohody. Vo svojich zámeroch sa nedá ovplyvniť, najradšej by sa nasilu zbavila súčasnej neuspokojivej situácie. Existujúce prekážky v nej vyvolávajú podráždenosť a prestimulovanosť. Obidvaja rodičia by mali urýchlene absolvovať minimálne pol roka trvajúci intenzívny kurz rodičovskej terapie a poradenstva (kurz zodpovedného rodičovstva).

5.13. Uznesením OR PZ Levice zo dňa 24.01.2020 ČVS:ORP-14/1-VYS-LV-2020 bolo začaté trestné stíhanie za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, kde poškodenými mala byť matka ako i mal. T. a O. M..

5.14. Na základe znaleckých posudkov vypracovaných v trestnom konaní bolo uznesením zo dňa 28.10.2021 ČVS:ORP-14/1-VYS-LV-2020 OR PZ Levice vznesené obvinenie otcovi mal. dieťaťa za zločin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa mal dopustiť voči matke mal. T.. Trestné konanie nie je ukončené. Do dňa rozhodnutia súdu obžaloba v trestnej veci nebola podaná.

5.15. Na Okresnom súde Levice sa pod sp. zn. 17P/104/2020 na návrh matky vedie konanie o zvýšenie výživného zo strany otca. Konanie nie je ukončené.

5.16. Z fotokópie znaleckého posudku vypracovaného pre trestné konanie vo veci prečinu zanedbania povinnej výživy, ktorú predložila matka vyplýva, že sa jedná o znalecký posudok z Odboru zdravotníctvo a farmácia, Odvetvie pediatria, gastroenterológia (vypracovaný dňa 20.09.2021 znalkyňou MUDr. U. O., PhD. pod č. 4/2021 v trestnej veci vedenej na OR PZ Levice pod ČVS:ORP/306/1-VYS-LV-2018). Z posudku okrem iného vyplýva, že mal. T. trpí funkčnou poruchou tráviaceho traktu, ktorej príčinou je porucha interakcie medzi tráviacim traktom a centrálnym nervovým systémom. U mal. T. Aspergerov syndróm, ktorým trpí, môže byť príčinou vzniku funkčnej poruchy. U pacientov s ochorením autistického spektra (kam patrí Aspergerov syndróm) sa abnormality tráviaceho traktu vyskytujú veľmi často. Vzhľadom k rodinným pomeroch, v ktorých maloletá žije, možno predpokladať zvýšený výskyt stresujúcich situácií, ktoré u nej môže potencovať vznik funkčnej poruchy tráviaceho traktu.

5.17. Uznesením zo dňa 20.05.2022 č. k. 6P/233/2018-450 bolo konanie v časti návrhu otca na úpravu styku z dôvodu späťvzatia návrhu zastavené.

6. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä:

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

7. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

8. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

9. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

10. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

13. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

14. Záujem dieťaťa predpokladá pri rozhodovaní o jeho právach mať na zreteli najmä dva aspekty jeho záujmov. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované, s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázalo ako obzvlášť nevhodné. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť prerušené len vo výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a rodičia nesmú profitovať z takých opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa.

15. Povinnosť súdu pri rozhodovaní vo veci maloletého dieťaťa sledovať jeho najlepší záujem vyplýva okrem iného aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 4 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), čl. 5 Zákona o rodine.

16. V prípade rozhodovania súdu o úprave styku rodiča s dieťaťom je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Rozhodnutím súdu by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac

naplnený. Takéto usporiadanie vzťahov je spravidla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“ pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané (napr. nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2298/15, I. ÚS 3216/13).

17. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov, a že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča.

18. Zo všetkých pravidiel a povinností dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je výnimkou prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasné stretávanie s jedným z rodičov obmedzené, alebo úplne zakázané. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa, ktoré musia byť natoľko závažné, že záujem dieťaťa vyvoláva potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Jediným kritériom pre vyslovenie obmedzenia, alebo zákazu styku je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Pri skúmaní dôvodnosti návrhu niektorého z rodičov na obmedzenie, príp. zákaz styku druhého rodiča s maloletým je predovšetkým nevyhnutné spoľahlivo odhaliť pravý dôvod, prečo bol takýto návrh podaný. Je potrebné predovšetkým skúmať, či realizácia styku rodiča s dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa alebo či ide iba o predstieraný stav vyvolávaný zámerným pôsobením rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Zásadne nemožno obmedziť alebo zakázať styk s rodičom v prípade, ak dôvody podľa návrhu vyplývajú zo vzťahov medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Výhrady jedného rodiča voči druhému, ktoré sa týkajú jeho postoja ako partnera, nemôžu byť dôvodom na zásah do styku s dieťaťom a nemôže byť dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku len ničím neodôvodnená nechť dieťaťa na stretnutie, najmä vtedy ak ide o zámerné pôsobenie rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti s cieľom vyvolať takéto správanie maloletého. Ak súd nezistí okolnosti v správaní oprávneného rodiča, ktoré by mohli viesť k zásahom do výkonu rodičovských práv a povinností, nemôže byť odmietanie dieťaťa samé o sebe dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku. V tomto prípade musí súd zvážiť širší záujem dieťaťa, ktorým je naplnenie cieľov jeho riadnej výchovy a urobiť všetky kroky smerujúce k tomu, aby sa narušený vzťah medzi rodičom a dieťaťom obnovil.

19. Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je opatrením krajného charakteru, výrazne zasahujúcim do rodičovských práv, preto k nemu súd môže pristúpiť len v jednoznačne odôvodnených prípadoch. Dôvodom na zákaz styku môže byť každopádne potencionálna ujma na fyzickom zdraví dieťaťa, ujma

na psychickom zdraví dieťaťa a ujma v inej oblasti (morálna, osobnostná). Fyzické zdravie reprezentuje jeho telesná integrita. Zväčša sú zásahy do telesného zdravia (napr. bitie, kopanie, odopieranie stravy a pod.) dobre preukázateľné lekárske vyšetrením. Preukázateľnosť ohrozenia psychického zdravia dieťaťa sa sťažuje v dôsledku skutočnosti, že súd sa pri dostatočnom zistení skutkového stavu musí vysporiadať aj s rozlíšením, či uskutočňovanie styku rodiča s maloletým dieťaťom ohrozuje skutočne osobnosť dieťaťa a nejde len o predstieraný stav vyvolaný zámerným pôsobením rodiča, ktorému dieťa bolo zverené do starostlivosti.

20. V konaní bolo preukázané, že mal. T. je osoba so zdravotným znevýhodnením, ktorá jednoznačne vyžaduje citlivý prístup zo strany oboch rodičov rešpektujúci osobitosti jej vývoja súvisiace so zdravotným postihnutím. Matka prvotne svoj návrh na zákaz styku otca s maloletou zdôvodnila agresívnym a nevyspytateľným správaním sa otca, ktorého svedkom bola pri návšteve otca v domácnosti matky aj mal. T., resp. bola tiež svedkom fyzického napadnutia matky synom v tom čase priateľky otca, pričom maloletá utrpela silnú psychickú traumu. Napriek späťvzatiu návrhu otca na úpravu styku a skutočnosť, že otec sa fakticky s dcérou nestretol od apríla 2018 a podľa jeho vyjadrenia tak nehodlá urobiť, pokiaľ to sama maloletá nebude chcieť, zotrvala na návrhu. V ostatnom vyjadrení argumentovala ochranou svojej osoby s tým, že otec by sa síce s maloletou bez jej súhlasu stretnúť nemohol ale nič by mu nebránilo priblížiť sa k jej osobe (k matke). Matka prípadné zhoršenie zdravotného stavu maloletej dáva do príčinnej súvislosti s kontaktom otca s maloletou. Maloletá však zdravotné postihnutie mala diagnostikované ešte v čase keď rodičia a ich mal. deti žili v spoločnej domácnosti. Je zrejmé, že dieťaťu neprospievajú napäté a konfliktné vzťahy, ktoré medzi rodičmi stále pretrvávajú, a za ktoré sú zodpovední obaja rodičia. Dokazovaním nebolo preukázané, že by mal. T. mala výraznú osobnú negatívnu skúsenosť s otcom, ktorú skutočnosť potvrdzuje i znalecký posudok ako i okolnosť, že otcovi nebolo vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa mal podľa tvrdenia matky dopustiť aj na svojich maloletých deťoch. Je evidentné, že matka neuznáva rolu otca v živote maloletej. Svoj negatívny vzťah k otcovi dieťaťa prenáša aj na mal. T., nevedie dieťa k pozitívnemu vzťahu k otcovi, čo i sama na pojednávaní potvrdila. S ohľadom na jej vzťah k dieťaťu ako preferenčného rodiča je jej úlohou, aby maloletú viedla k úcte k otcovi a má prvotnú zodpovednosť za prípravu dieťaťa na stretávanie sa s druhým rodičom. Matka nemôže na mal. dieťaťu nechávať, či má alebo nemá chuť sa s otcom stretnúť. Rodičia si musia uvedomiť, že úloha ich oboch pri výchove maloletej má svoj význam. Otec pokiaľ má o maloletú skutočný záujem, musí byť podrobne oboznámený s obmedzeniami a limitmi, ktoré sú spojené so zdravotným znevýhodnením maloletej (v tomto smere má právo zaujímať sa ako zákonný zástupca o zdravotný stav u ambulantnej pedopsychiatričky mal. T.) a musí zmeniť svoj antagonistický postoj voči matke.

21. V prejednávanej veci nebol preukázaný rozpor medzi otcom a mal. T., ale bol bezpochyby preukázaný problematický vzťah medzi rodičmi navzájom. Súd opätovne zdôrazňuje, že zásadne nemožno zákaz styku vysloviť v prípade, ak uvádzané dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Akékoľvek výhrady matky voči otcovi bez ďalšieho nemôžu byť dôvodom na zásah do styku s dieťaťom. V danom prípade sa jedná o konanie týkajúce sa maloletého dieťaťa a nie je možné vysloviť zákaz styku otca s maloletou za účelom zamedzenia prípadného kontaktu otca dieťaťa s matkou. V prípade odôvodnenej obavy matky ohľadne svojej osoby má právo sa domáhať ochrany návrhom v súlade s Civilným sporovým poriadkom. Zároveň súd poukazuje na to, že aktuálne neexistujú dôvody pre vyslovenie zákazu styku i z dôvodu, že otec svoje právo styku s maloletou nemá s poukazom na odmietavý postoj dcéry k jeho osobe v úmysle vykonávať. S poukazom na vyššie uvedené súd návrh matky na zákaz styku zamietol ako nedôvodný.

22. Preferujúc najlepší záujem mal. dieťaťa a súc si vedomý skutočnosti, že vzťah maloletej k otcovi sa môže zmeniť len po tom, čo rodičia svoje postoje jeden k druhému zamenia a vzájomné vzťahy zharmonizujú, súd v priebehu konania rodičov zapojil do dobrovoľnej spolupráce s Referátom poradensky-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, avšak bez pozitívneho výsledku. Síce obaja rodičia verbalizovali spočiatku záujem na náprave vzťahov, avšak na poradenstvo sa prestali dostavovať (otec z dôvodu údajného zlepšenia vzťahov; matka z dôvodu, že nemusí byť

podľa jej zistení v prítomnosti agresora ako osoba poškodená). Súd preto dospel k záveru, že je potrebné rozhodnutím súdu uložiť rodičom výchovné opatrenie - povinnosť zúčastňovať sa poradenstva

na Referáte poradensko-psychologických služieb, z ktorého dôvodu v tomto smere vydal uznesenie o začatí konania. S poukazom na to, že v súčasnosti otec podľa jeho vyjadrenia nechce, aby maloletá bola vystavovaná tlaku, či už zo strany matky alebo súdneho konania, súd zastavil konanie v časti o uloženie výchovného opatrenia, keď otec svoje právo styku v súčasnosti nechce realizovať a k splneniu účelu súdom nariadeného výchovného opatrenia by mohlo dôjsť len za účinnej spolupráci a záujmu oboch rodičov. V tomto smere súd poukazuje na to, že rodičia sa kedykoľvek o odbornú pomoc môžu uchádzať na dobrovoľnej báze cestou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, ktorý je povinný im poskytnúť potrebnú súčinnosť.

23. Súd nevykonal dôkazy navrhnuté matkou (zadovážiť dôkazy o tom, ako sa otec zaujímal o svojho syna M. a choval sa k jeho matke, výsluch staršej dcéry rodičov) a otcom (výsluch pedagógov maloletej, riaditeľky školy a znalkyne), keďže s poukazom na už vykonané dokazovanie a zistený skutkový stav, vykonanie týchto dôkazov by bolo nadbytočné a nehospodárne.

24. Návrh matky na prerušenie konania do meritórneho rozhodnutia vo veci trestnej súd zamietol ako nedôvodný, keďže pre takýto postup neboli splnené predpoklady v súlade s § 162 CSP. Predmetné trestné konanie vedené voči otcovi maloletej sa týka poškodenej matky a nie mal. T..

25. Výrokom III. súd uložil každému z rodičov nahradiť trovy štátu vzniknuté znaleckým dokazovaním vo výške 286,08 eur, t. j. 1-cu z celkového znalečného do 90 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Levice.

26. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).